

ВЕРХОВНИЙ СУД США ЯК ОРГАН КОНСТИТУЦІЙНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ

Ярова А.С.,

*студентка 3 курсу Національного
юридичного університету ім. Ярослава Мудрого*

Сисова А.І.,

*студентка 3 курсу Національного
юридичного університету ім. Ярослава Мудрого*

Ярова А.С., Сисова А.І. Верховний суд США як орган конституційної юрисдикції

Враховуючи унікальність судової системи у Сполучених Штатах Америки та роль Верховного суду у формуванні всієї судової системи країни, автори присвятили статтю для аналізу діяльності Верховного суду США як органу, що творить Основний закон країни — Конституцію.

Зважаючи на специфіку однієї з найстаріших писаних Конституцій світу, було доречно розібратись у механізмі її створення, повноваженнях органу, що її створює та у особливостях цього органу, що автори статті й здійснили.

Авторами було проаналізовано низку наукових праць як вітчизняних, так і зарубіжних науковців, юридичну літературу США, положення Конституції та фундаментально проаналізовано правову систему США, й таким шляхом автори дійшли до вірних умовиводів. Також було проаналізовано історію створення Верховного суду США, його функції та повноваження. Було досліджено етапи створення Конституції та порядок внесення змін до неї; досліджено еволюцію тлумачення тих чи інших положень та правок до Конституції; з'ясовано роль прецедентних рішень Суду у творенні Конституції; проаналізовано низку конституційних прецедентів, зокрема, тих рішень, які вплинули на тлумачення V Поправки до Конституції США. Було здійснено тлумачення та роз'яснення терміну «жива Конституція», у чому полягає даний феномен та яку роль відіграє Верховний суд. Чималу увагу було приділено окремим думкам та поглядам суддів Верховного суду у різні епохи існування даної установи. Також окрему увагу було присвячено аналізу змісту поняття «конституційний контроль», його тлумачення в широкому та вузькому значенні. У висновках автори підкреслюють найголовнішу мету батьківзасновників, який сенс було вкладено у положення Конституції, зауважують, який вплив Суду на державний, суспільний лад та правовий статус особи. Зокрема, авторами наголошується на ефективній та прийнятній практиці Верховного суду США для судової системи України, що і стало підґрунтям для проведення даного дослідження.

Ключові слова: Конституція, Верховний суд, прецедент, судова система, конституційний контроль.

Yarova A.S., Sisova A.I. The supreme court of US as an authority of Constitutional jurisdiction

Given the uniqueness of the judicial system in the United States of America and the role of the Supreme Court in shaping the country's entire judicial system, the authors devoted an article to an analysis of the Supreme Court of the United States as the body that makes up the country's Basic Law, the Constitution. Taking into account the specificity of one of the oldest written Constitutions of the world, it was appropriate to understand the mechanism of its creation, the powers of the body, which creates it also in the characteristics of this body, which the authors of the article have implemented. The authors analyzed a number of scientific works of both domestic and foreign scholars, the legal literature of the United States of America, the provisions of the Constitution, and fundamentally analyzed the legal system of the United States, and in this way the authors reached the correct conclusions. The history of the creation of the Supreme Court of the United States, its functions and powers were also analysed. The stages of the creation of the Constitution and the procedure for amending it were studied; the evolution of the interpretation of various provisions and of the amendments to the Constitution was studied; The role of the

Court's case law in the creation of the Constitution has been clarified; a number of constitutional precedents have been examined, particularly those that have influenced the interpretation of the V Amendment to the United States Constitution. The term «living Constitution» had been interpreted and explained, what the phenomenon was

and what role the Supreme Court played. Sufficient attention has been paid to the individual thoughts and views of Supreme Court judges in the various periods of the institution's existence. Special attention was also devoted to the analysis of the content of the concept of "constitutional control", its interpretation in a broad and narrow sense. In the conclusions, the authors stress the principal aim of the founding parents, what meaning was given to the provision of the Constitution, and note the impact of the Court on the State, the social system and the legal status of the individual. In particular, the authors note that the Supreme Court of the United States of America has established effective and acceptable jurisprudence for the Ukrainian judicial system, which has provided the basis for this study.

Keywords: Constitution, Supreme Court, precedent, judicial system, constitutional control.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку демократичне суспільство є важливим елементом дослідження сучасних глобалізаційних процесів, а судова гілка влади, як частина демократичного суспільства потребує додаткового та ґрунтовного дослідження. Для України є важливим вивчення сучасних реформацийних процесів судової системи й, з урахуванням як європейських, так і американських стандартів, впровадити ці демократичні зміни у власну судову систему, що зможе забезпечити встановлення незалежності судової гілки влади та зміцнення її позицій.

Зарубіжний досвід судових реформ може стати прикладом для української держави, адже урахування як європейських, так і американських стандартів є запорукою ефективного функціонування судової системи. Так, державно-правовий досвід США є практичним та слухним, зважаючи на те, що між Україною та США виникають всебічні наукові контакти вчених-правознавців, які здійснюють пошук шляхів вирішення чималого кола науково-правових проблем.

Стан опрацювання цієї проблематики. Питання, що стосуються судової системи США та безпосередньо діяльності Верховного суду США в аспекті його конституційної юрисдикції досить широко розкривається у наукових працях ряду вчених-конституціоналістів та політологів. Серед американських фахівців з даної проблематики необхідно згадати таких: Дж.М. Балкін, Є.Ф. Джинджер, Дж. Майкл Піккерілл, Д.Д. Мидор, Г. Лоуманн, Г. Сейдман, Л. Фридман та інших. Варто зазначити, що в Україні та ближньому зарубіжжі свого часу власні наукові бачення щодо проблематики американського досвіду пропонували такі вчені: В.І. Лафінський, І.С. Сліденко, В.Є. Скомороха, Є.В. Черняк, С.В. Шевчук та інші.

Мета статті – на основі аналізу Конституції США (1787 р.) та інших нормативно-правових актів, які регулюють судову діяльність, визначити роль Верховного Суду США у формуванні «живої» конституції.

Виклад основного матеріалу. Верховний Суд США — унікальна судова установа, що існує понад два століття, про яку А. де Токвіль заявив, що «ніколи ще у жодного народу не було настільки могутньої судової влади». Його повноваження, які точно не зазначені у Конституції, були піддані розширеному тлумаченню у специфічних умовах становлення молодого федеративної держави.

[1]

У розділі 1 ст. III Конституції США зазначається: «Судова влада в Сполучених Штатах надається єдиному Верховному Суду і тим нижчим судам, які час від часу може утворювати Конгрес». Конституція США поклала початок формуванню загальнофедеральної судової системи. У 1789 р. у США був прийнятий «Закон про судоустрій», що встановив трьох ланцюгову федеральну судову систему, яка існує і по теперішній час. Як пишуть деякі автори, ми не можемо говорити про єдину систему судів Сполучених Штатів Америки. Ми можемо говорити про 50 окремих судових систем, до яких потрібно додати федеральну судову систему [2].

Верховний суд очолює всю систему. Йому належить особливо важлива роль у американській системі розподілу влад, адже Верховний Суд США це не тільки орган загальної юрисдикції, але й суд першої та другої інстанції. Так, як суд першої інстанції він розглядає порівняно небагато справ: спори між штатами; позови, в яких однією з сторін є іноземна держава та деякі інші. Значно ширше коло питань розглядає Верховний Суд як суд другої інстанції.

Компетенція Верховного Суду США не стосується політичних питань та спорів, а отже єдине питання, яке може розглядати суд — це питання та спори, що стосуються права. Так, суд дає роз'яснення щодо питань, які виникають у ході розгляду певних кримінальних чи цивільних справ, якщо з проханням про розгляд звернувся апеляційний суд. Верховний суд має функцію тлумачення, яке носить обов'язковий характер.

Але окрему увагу ми хочемо звернути на конституційну юрисдикцію суду. Хоча здійснення конституційного нагляду окремо не закріплено Основним Законом США, але на практиці суд приймає до розгляду скарги на рішення будь-яких федеральних судів або судів штату, якщо воно стосується питань неконституційності законів штатів чи законів Конгресу, або коли мова йде про так звані «федеральні питання». Питання про підсудність справи Верховний суд вирішує самостійно, якщо справа відповідає критеріям важливості та загального значення. Рішення ВС США мають остаточний характер та не підлягають оскарженню. Фор-

мально, Верховний суд не може відмінити чи скасувати дію закону, але якщо суд визнає акт неконституційним, він втрачає юридичну силу та на практиці визнається недійсним.

Задля точного розуміння функцій Верховного суду США в галузі конституційного контролю, потрібно звернутися до визначення цього поняття. У юридичній літературі судовий конституційний контроль розглядають у широкому й вузькому розумінні. У вузькому - як функцію судів загальної або спеціальної юрисдикції щодо визначення конституційними певного кола нормативно-правових актів; як здійснювану судовими органами перевірку нормативних актів стосовно їх відповідності конституції. Широке трактування судового конституційного контролю дає Б. С. Ебзеєв, зазначаючи, що це офіційна діяльність спеціально уповноважених конституцією та законами органів щодо здійснення ними своїх повноважень за допомогою особливої процедури з метою захисту основ конституційного ладу, основних прав і свобод людини й громадянина, забезпечення верховенства та прямої дії основного закону на всій території держави, запобігання появі в правовій системі неконституційних актів, офіційного тлумачення конституції. Сутність конституційного контролю полягає не лише у вирішенні питання щодо відповідності правових актів конституції, контролю за відповідністю їй законів, але й у розв'язанні спорів про компетенцію між органами державної влади, тлумаченні конституції й законів [9].

Таким чином, конституційний контроль і нагляд представляють собою діяльність по перевірці «адекватності, доцільності та розумності» нормативних актів Конституції. Йому характерні такі ознаки: ґрунтується на принципі верховенства закону, Конституції і відповідно служить забезпеченню їх пріоритету; в залежності від використовуваних заходів в разі порушення норм Основного Закону може носити як контрольний, тобто з правом відміни акта, який не відповідає Конституції, так і наглядовий, тобто консультативнонаглядний характер; поширюється в першу чергу на правотворчий процес; забезпечує конституційну законність; безпосередньо зв'язок з тлумаченням правових норм, Конституцій. Тлумачення становить його змістовну сторону і може явитися своєрідною формою конституційного контролю.

В.І. Лафітський зазначає, що до особливостей здійснення конституційного контролю відноситься те, що відповідний контроль може здійснюватися не тільки Верховним Судом США, але й загальними судами. Тому питання, які виникають внаслідок невідповідності норм законів та Конституції, вирішуються практично всіма судами загальної юрисдикції. Така модель організації конституційного контролю називається також децентралізованою або «дифузною» моделлю. Її характеризує тлумачення конституційного контролю як суто правової функції. Формально все звичайно зводиться до юридичної експертизи того чи іншого закону, здійснюваної судами у зв'язку з розглядом конкретної цивільної або кримінальної справи [5].

Заслуговують на увагу слова О. Гамільтона на сторінках «Федераліста» у 1788 році з приводу конституційного контролю: «Конституція існує як факт і має розглядатися суддями як фундаментальний закон. Вони повинні прояснити її значення, як і значення будь-якого звичайного правового акта, прийнятого законодавчим органом. Якщо при цьому виявляються непримиренні суперечності між Конституцією і законом, слід надавати перевагу найвищим чинним зобов'язанням, іншими словами, Конституцію потрібно ставити над законом, наміри народу над намірами його представників» [2].

Так, інтерпретуюча роль Верховного суду вперше була закріплена у 1803 році у справі *W. Marbury v. J. Madison* [4]. Це рішення вважається найважливішим рішенням в історії Верховного суду США, оскільки саме ним було встановлено принцип судового контролю та права Суду визнавати конституційність актів законодавчої та виконавчої влади. Джон Маршалл акцентував, що саме судова влада має право і зобов'язана казати, що є закон. Саме це рішення є прецедентом, завдяки якому було покладено основу для американської моделі конституційного правосуддя. «Абсолютно безумовно, що у компетенцію і обов'язки судової влади входить роз'яснення того, що таке закон. Ті, хто вживає заходи до конкретних справ, обов'язково повинні роз'яснювати і тлумачити кожен норму. Якщо два закони суперечать один одному, то судді повинні вирішити питання про застосування кожного з них» [1].

Верховний суд «виразно американський за своїм поняттям і функціями», як зазначив голова судді Чарльз Еванс Х'юз. Небагато інших судів у світі мають такі повноваження щодо конституційного тлумачення, і жоден з них не застосовував їх так довго або з таким сильним впливом. Півтора століття тому французький політичний оглядач Алексіс де Токвіль відзначив унікальну позицію Верховного суду в історії націй та юриспруденції: «представницька система управління була прийнята в декількох державах Європи, - зауважив він, - але я не знаю, щоб будь-яка держава земної кулі до цього часу організовувала судову владу так само, як американці».

Унікальна позиція Верховного суду багато в чому впливає з глибокої відданості американського народу верховенству права та конституційному уряду. США продемонстрували безпрецедентну рішучість зберегти

та захистити свою письмову Конституцію, забезпечивши тим самим американський «експеримент у демократії» з найстарішою письмовою Конституцією, що ще діє.

Конституція США - це ретельно збалансований документ. Він розроблений для забезпечення національного уряду, достатньо сильного та гнучкого для задоволення потреб республіки, але достатньо обмеженого та справедливого для захисту гарантованих прав громадян; це дозволяє збалансувати потребу суспільства в порядку та право людини на свободу. Для забезпечення цих цілей Конституція створила три незалежні та рівноправні гілки влади.

Складна роль Верховного суду в цій системі походить від його повноважень скасовувати законодавство або виконавчі дії, які, на думку Суду, суперечать Конституції. Ця влада «судового контролю» поклала на Суд вирішальну відповідальність за забезпечення індивідуальних прав, а також за підтримку «живої Конституції».

Жива конституція - теорія, що склалася в американському конституціоналізмі, яка стверджує, що зміст конституції є динамічним і розвивається під впливом соціальних змін. Ідея «живої конституції» полягає в тому, що сучасний стан суспільства має братися до уваги при тлумаченні ключових конституційних фраз, створених в XVIII столітті. За словами судді Олівера Уенделла Холмса молодшого, конституційні суперечки «необхідно розглядати в світлі всього нашого досвіду, а не тільки дивлячись на те, що було сказано сто років тому». Так, як суспільно-правовий феномен «жива» Конституція США являє собою сукупність взаємодоповнюючих один одного і взаємодіючих один з одним її тексти, поправок до неї, інших конституційноправових актів і документів, а також норм «common law» (загального права), формованих переважно на базі судових прецедентів, вироблених судьями Верховного суду для надання Основному закону країни, який складних у своїх формальних змінах, необхідної гнучкості, маневреності в процесі правового регулювання суспільних відносин [7].

Дж. Ілі висунув концепцію «representative-reinforcing» - «народне представництво - основа правотворення». Інакше кажучи, приймати закони повинен легітимний і такий, який володіє для цього повноваженнями парламент. Тлумачити закони має легітимний і уповноважений інтерпретувати суд. Саме тоді, на думку Дж. Ілі, процес буде правовим. «Якщо Верховний суд США не погоджується з виразником волі народу – Конгресом США, він виступає проти правління більшості». Дж. Ілі не абсолютизував цю тезу і разом з тим доводив необхідність інтерпретації як основи права. При цьому метою інтерпретації повинен бути захист інтересів не тільки більшості, а й меншості [8].

За словами В. Речицького у своєму есе «Неформальний конституціоналізм, ефект США» перша в світі писана Конституція США 1787 р. була свідомо орієнтованою на швидкий поступ, федералізм, а також індивідуалізм і релігійну віротерпимість. Вона забезпечувала інтелектуальну свободу разом із свободою економічного маневру, прискорювала й спрощувала більшість соціальних трансакцій, встановлювала універсальні правила життєдіяльності для вкрай строкатого й «неслухняного» суспільства [3]. Вважаємо, що саме цим і обумовлюється існування концепції «живої конституції», адже загальні положення, які зазначаються в Конституції, потребують різного тлумачення у відповідності з часовими, економічними, соціальними, політичними, тощо чинниками.

Питання про конституційність того чи іншого акта може бути ініційоване у звичайному кримінальному або цивільному процесі будь-яким учасником цього процесу шляхом оспорування закону або його окремих положень з мотивів їхньої неконституційності. Це так званий наступний конституційний контроль шляхом заперечення (або конкретний конституційний контроль). Всі американські судді компетентні виносити рішення з конституційних питань, які можуть переглядатися судами вищих інстанцій (від судів I інстанції аж до Верховного Суду США).

Хоча американські суди керуються юридичним прецедентом (тобто рішеннями вищих судових органів, що далі є обов'язковими для судів при розв'язанні аналогічних справ), прецеденти не є обов'язковими для Верховного Суду США, який має повноваження йти всупереч попереднім своїми рішенням, якщо вважає це необхідним.

У 1936 р. суддя Верховного Суду США Л. Д. Брендіс (1916–1939 рр.) як автор проєкту одного з рішень систематизував у ньому принципи, якими повинні керуватися суди, розглядаючи питання конституційного значення: 1) суди повинні розглянути питання лише після з'ясування «ступеня» такої необхідності; 2) суди мають тлумачити конституційну норму тільки в тому обсязі, якого потребують обставини справи; 3) судам необхідно відмовитися розглядати питання, якщо сторони погоджуються вирішити спір позасудовим шляхом; 4) якщо виникає питання про чинність федерального закону, суди повинні спочатку здійснити тлумачення його положень, щоб уникнути визначення його конституційності [10].

Отже, особливостями американської моделі судового конституційного контролю є: універсальний характер, оскільки перевірки підлягають будь-які дії та акти, що приймаються на всіх рівнях державної влади; децентралізований характер — конституційний контроль здійснюється будь-яким американським судом; казуальний характер — контроль пов'язаний з розглядом конкретної справи; питання про конституційність закону або іншого акту виникає, коли ці акти вже опубліковані й набули чинності; відносний характер — рішення суду є обов'язковими лише для сторін справи. Антиконтитуційна норма розглядається в даній справі як неіснуюча, але відсутня спеціальна процедура її відміни. Суд лише «блокує» її дію; суб'єктами оскарження є лише приватні особи.

Формально в питаннях конституційного тлумачення і контролю існує незалежність між Верховним Судом США та судами штатів. Втім, думка суду штату може бути скасована якщо: 1) рішення прийнято на основі федерального закону; 2) відповідний акт штату буде визнано таким, що суперечить федеральній Конституції; 3) якщо суд штату у своєму рішенні торкається питань федерального значення.

Якщо звертатись до змісту, значення та використання рішень Верховного суду США як джерела конституційного права, то слід зазначити, що окрім вищезгаданого першого прецедента Верховного суду США у конституційному контролі, існує ще ряд значних рішень, які внесли вагомий вклад у систему здійснення правосуддя федеральними судами та дотримання Конституції федеральною владою.

Враховуючи той факт, що Верховний суд США задає певний критерій для вірного застосування положень Конституції, то на практиці існують деякі проблеми стосовно застосування зокрема V поправки Конституції. Американський історик Том Хед припустив, що V поправка є найважчою частиною Біллі про права. Як стверджує більшість американських вчених юристів, знадобилось всебічне трактування з боку Верховного суду [11].

В цілому, V поправка перераховує декілька найважливіших засобів захисту осіб у кримінальному провадженні, а саме: 1) захист від притягнення до кримінальної відповідальності за скоєння тяжкого кримінального злочину чи іншого ганебного вчинку, інакше як за поданням або висновком великого журі присяжних; 2) захист від «подвійної небезпеки» — тобто особу не може бути піддано покаранню двічі за одне й те ж саме діяння; 3) захищає особу від позбавлення життя, свободи чи власності без належного судочинства та власність не можна відбирати для громадських потреб без справедливої винагороди; 4) захищає особу від самовикриття.

Так, у справі Блокбургер проти Сполучених Штатів суд постановив, що

«подвійна небезпека» не є абсолютною. Та особа, яка вчинила одне діяння, однак при цьому порушила два різних закони, її можуть судити окремо по кожному з обвинувачень [12].

Мелвіна Т. Сміта судили за сукупністю злочинів, серед яких було незаконне зберігання зброї. Під час судового розгляду держава не представила прямих доказів довжини пістолета, а тому не підтвердивши, що зброя, якою володів Сміт, відповідала встановленому законодавством визначенню вогнепальної зброї суддя вирішив, що Сміт не винен. Пізніше держава вказала на рішення Верховного суду штату, згідно з яким свідчення того, що пістолет був пістолетом або револьвером, є достатнім доказом, щоб заряд вогнепальної зброї міг надходити до присяжних. Оскільки свідок засвідчив, що пістолет Сміта був пістолетом, суддя скасував рішення про його невинуватість та направив обвинувачення у зберіганні зброї присяжним. Сміт подав апеляцію та аргументував скасування суддею рішення про невинуватість обвинуваченням у володінні порушило пункт «подвійної небезпеки» V поправки, який забороняв послідовні переслідування. Апеляційний суд штату відхилив аргументи Сміта і постановив, що порушення V поправки не відбулося, оскільки скасування судді не вимагало повторного провадження. Відповідаючи на питання: «Чи порушена заборона застереження про «подвійну небезпеку» щодо послідовних переслідувань, встановлена у V поправці, коли суддя постановляє, що обвинувачена особа не винна, оскільки урядових доказів недостатньо, однак пізніше в процесі скасовує її визнання невинною?» Суд зазначив, що так, оскільки застереження про «подвійну небезпеку» забороняло судді переглядати виправдувальний вирок за звинуваченням у вогнепальній зброї пізніше в процесі [13].

Нью-Лондон, місто у штаті Коннектикут, використав свою компетенцію для незаконного заволодіння приватної власності та її продажу приватним забудовникам. Міська влада заявила, що освоєння земель створить нові робочі місця та збільшить податкові надходження. Сюзет Кело та всі ті, на чие майно було накладено арешт, подали позовну заяву в суд штату. Власники стверджували, що міська влада порушила пункт V поправки, яка гарантувала, що влада не може брати приватну власність у суспільне користування без справедливої компенсації. Зокрема, власники зазначили, що передача приватної власності приватним забудовникам не є суспільним використанням. Верховний суд Коннектикуту виніс рішення на користь Нью-Лондона. Верховний суд США вирішуючи питання, чи порушує міська влада пункт V поправки, забираючи приватну

власність та продаючи її для приватного розвитку з тією надією, що це допоможе слабкій економіці міста, зазначив, що такого порушення не було. Суд встановив, що план розвитку виконував суспільні цілі, а отже, являв собою загальнодоступне використання відповідно до пункту V поправки. План не був прийнятий на користь певному класу осіб, яких можна ідентифікувати. Незважаючи на те, що власність власників не була зіпсована, рішення міста про те, що програма економічного омолодження була виправданою, мало право на повагу. Не було підстав виключати економічний розвиток із широкого визначення поняття «суспільне призначення» [14].

Суд у справі Міранди проти Арізони встановив, що V та VI поправки вимагають працівників правоохоронних органів інформувати затриманих осіб про право на не свідчення проти себе та про право на адвоката. На думку суду, якщо поліція не буде дотримуватись цих приписів, суддя кримінального суду не буде брати до уваги будь-які заяви та вважатись доказом проти обвинуваченого під час судового розгляду. Відомі на сьогодні так звані «попередження Міранди» потрібні перед початком допиту співробітниками правоохоронних органів, якщо отримана інформація буде використовуватись під час судового розгляду [15].

У справі Мітчелл проти Сполучених Штатів Верховний суд зазначив, що якщо обвинувачена особа мовчить стосовно визначення обставин та деталей злочину, суд не може зробити з цього негативний висновок. Суддя Кеннеді виловивши свою думку, зазначив: «...окружний суд поклав недопустиме навантаження на здійснення конституційного права стосовно вимушеного самовикриття...» [16].

Тобто нездатність судів нижчих інстанцій у деяких випадках чітко розуміти та вірно застосовувати приписи Конституції спонукає Верховний суд надавати таке роз'яснення. Особливо чітко цей факт прослідковується під час аналізу вищенаведених прецедентів, який надав змогу цілком та повністю дослідити провідну роль Верховного суду США у творенні «живої» Конституції. У повних текстах цих рішень є посилання на інші справи, а іноді деякі справи скасовують минулі прецеденти. Це свідчить про те, що Конституція досить гнучка та може адаптуватись під виклики будь-якої історичної епохи.

Висновки. Отже, на основі аналізу наукових праць, юридичної літератури США, положень Конституції США та Поправок до неї, конституційних судових прецедентів ми здійснили комплексне дослідження основних елементів повноважень Верховного суду США як органу, що творить Конституцію. Вплив Суду на державний, суспільний лад та правовий статус особи здійснюється шляхом тлумачення положень Конституції. При цьому Верховний суд займається не лише тлумаченням тексту Основного закону, а й враховує та створює по багатьом справам правозастосовну практику. Таким чином, Суд оцінює не просто написаний текст, а його практичне значення та можливість застосування, поєднане з викликами того чи іншого часового проміжку, оскільки батьки-засновники склали Конституцію з використанням доволі загальних положень, таким чином надавши можливість адаптуватись до кожного історичного періоду.

Список використаних джерел:

1. Саломатін О. Верховний суд США: основні етапи захисту конституційних прав громадян. Право США. 2013. № 1-2. С. 113-121.
2. Поліщук М.Г. Система судів США та можливість використання окремих її положень в діяльності судів України. Наукові праці МАУП. 2014. №43 (4). С. 110-113.
3. Речицький В. Неформальний конституціоналізм, ефект США. URL: <http://khp.org/1570181149> (дата звернення: 01.04.2021)
4. Marbury v. Madison case. URL: <https://www.loc.gov/item/usrep005137/> (Last accessed: 03.04.2021)
5. Пілюк С.В. Сучасні моделі конституційного контролю. Форум права. 2012. №3. С. 550-557.
6. J. Mitchell Pickerill. The Supreme Court and Congress. What happens in Congress after the Court strikes down legislation? American Bar Association. 2006. P.10–27. URL: https://www.americanbar.org/content/dam/aba/images/public_education/supremecourtcongress.pdf (Last accessed: 01.04.2021).
7. Ястребова Е. С. К вопросу о «живой» Конституции США. Социальнополитические науки. 2016. № 3. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/k-voprosu-ozhivoy-konstitutsii-ssha/viewer> (дата звернення: 03.04.2021)
8. Сафонов В. Н. Концепция «Интерпретивизма» в деятельности Верховного суда США. Вестник РУДН. Серия: юридические науки. 2017. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/kontseptsiya-interpretivizma-v-deyatelnostiverhovnogo-suda-ssha/viewer> (дата звернення: 15.04.2021)
9. <https://cyberleninka.ru/article/n/kontseptsiya-interpretivizma-v-deyatelnostiverhovnogo-suda-ssha/viewer> (дата звернення: 15.04.2021)
10. Корсюк Я. Ю. Конституційний контроль США. Наука онлайн: Міжнародний електронний науковий журнал. 2019. URL: <https://nauka-online.com/wpcontent/uploads/2019/06/Korsyuk.pdf> (дата звернення: 15.04.2021)

11. Добуш З. Конституційний контроль Верховного суду США: види правотворчості. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2019/nov/19950/dobosh.pdf> (дата звернення: 18.04.2021)
12. T. Head. Fifth Amendment Supreme Court Cases. ThoughtCo. URL: <https://www.thoughtco.com/fifth-amendment-supreme-court-cases-721532> (Last accessed: 09.05.2021).
13. Case of Blockburger v. United States. URL: <https://www.law.cornell.edu/supremecourt/text/284/299> (Last accessed: 09.05.2021).
14. Case of Smith v. Massachusetts. URL: <https://www.oyez.org/cases/2004/03-8661> (Last accessed: 09.05.2021).
15. Case of Kelo v. New London. URL: <https://www.oyez.org/cases/2004/04-108> (Last accessed: 09.05.2021).
16. Case of Miranda v. Arizona. URL: <https://www.law.cornell.edu/supremecourt/text/384/436> (Last accessed: 07.04.2021).
17. Case of Mitchell v. United States. URL: <https://www.oyez.org/cases/1998/977541> (Last accessed: 10.05.2021).